

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

Кафедра соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-методичної
та наукової роботи
Г. Ю. Шаркова
_____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика соціальних досліджень

галузь знань 1301 «Соціальне забезпечення»

напрямок підготовки 6.130102 «Соціальна робота»

форма навчання денна

(Шифр за ОПІ ФПНЗЕ 7)

Кіровоград – 2016

Робоча програма з методики соціальних досліджень для студентів
за напрям підготовки 6.130102 «Соціальна робота», 2016 року – 12 с.

Розробники: доцент кафедри соціальної роботи Н. В. Акімова, к.філол.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи ПВНЗ
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного
приватного університету»

Протокол від «__»_____ 2016 року № __

Завідувач кафедри _____ В. Д. Косенко

«____»_____ 2016 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут
державного та муніципального управління Класичного приватного університету»
Протокол від «__»_____ 2016 року № ____

«__»_____ 2016 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

© ПВНЗ КІДМУ КПУ, 2016 рік

© Акімова Н. В., 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни: «Методика соціальних досліджень»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>1301 «Соціальне забезпечення»</u>	Нормативна	
Модулів –1	<p>Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.130102 «Соціальна робота»</u></p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	
Індивідуальне(і) науково (навчально) - дослідне(і) завдання: - підготовка статті до друку; - виступ на наукових конференціях (друковані тези); - конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом; - презентація з теми (модуля) або вузької проблематики; - проведення соціологічного дослідження у мікрогрупі; - виготовлення схем тощо.		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин – 180 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1		Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	32 год.
		Практичні	
		56 год.	___ год.
		Семінарські	
		___ год.	___ год.
		Лабораторні	
		___ год.	___ год.
		Самостійна робота та індивідуальні завдання:	
		106 год.	___ год.
		Вид контролю: залік (3 семестр), іспит (4 семестр)	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1.2

Характеристика навчальної дисципліни: Нормативна

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Методика соціальних досліджень» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття щодо соціальних досліджень, їх принципи та закони, види, освоїли методи соціальних досліджень, навчилися коректно їх проводити та оформляти матеріали.

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів соціальних досліджень, набуттю навичок проведення різних типів соціальних досліджень.

Розвиваюча - формувати й розвивати соціологічні і психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти в соціальній практиці, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при проведенні соціальних досліджень, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, активну громадську позицію.

Завдання вивчення курсу «Методика соціальних досліджень»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком методики наукових досліджень в цілому, та в межах соціальної діяльності зокрема;
- оволодіння основними категоріями методики соціальних досліджень;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад соціальних досліджень;
- оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній, їх впливом на соціальну взаємодію;
- засвоєння психологічних знань про важливі аспекти соціальних досліджень у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення соціальних досліджень;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- поняття та види соціальних досліджень, їх специфіку та принципи;
- поняття та види виборок, їх специфіку та принципи формування;
- механізми реалізації основних психічних процесів в межах системи соціальної взаємодії;
- про систему сучасних методів соціологічних досліджень;
- про наукові підстави соціологічного прогнозування.

ВМІТИ:

- проводити соціальні дослідження різного рівня та типу;

- розробляти програму та план соціологічних досліджень;
- формувати вибірку відповідно до мети та специфіки соціологічного дослідження;
- формувати соціологічні прогнози;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Професійні засади методики соціальних досліджень

Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження

Понятійний апарат соціологічного дослідження. Види соціологічного дослідження. Етапи соціологічного дослідження.

Тема 2. Програма соціологічного дослідження

Поняття про програму соціологічного дослідження. Структура програми соціологічного дослідження. Тема дослідження. Проблема і проблемна ситуація. Об'єкт дослідження. Мета і завдання дослідження. Теоретична та емпірична інтерпретація понять. Гіпотеза дослідження. Стратегічний (принциповий) план дослідження

Тема 3. Вибірка

Генеральна та вибіркова сукупності. Поняття щодо вибірки. Обсяг вибіркової сукупності. Види вибіркової сукупності. Основні способи формування вибіркової сукупності.

Змістовий модуль 2. Методики проведення соціальних досліджень та прогнозування

Тема 4. Методи соціологічного дослідження

Система методів соціологічного дослідження. Специфічні методи соціологічного дослідження: соціометрія. Специфічні методи соціологічного дослідження: Аналіз документів. Формалізований метод аналізу документів, або контент-аналіз. Коефіцієнт зв'язку між двома ознаками. Кореляційний і регресійний аналіз. Методи багатовимірної статистики: факторний і кластерний аналіз. Підсумок аналізу та інтерпретації соціологічних даних

Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів

Методологічні основи передбачення майбутнього. Прогнозування. Види прогнозів. Методи соціологічного прогнозування. Модель у соціальному прогнозуванні

4. Структура навчальної дисципліни: «Методика соціальних досліджень»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	лаб	інд. та с.р.		л	с	п	лаб	інд. та с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Професійні засади методики соціальних досліджень												
Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження	20	4		2		14						
Тема 2. Програма соціологічного дослідження	34	8		6		20						
Тема 3. Вибірка	36	4		8		24						
Разом за змістовим модулем 1	90	16		16		58						
Змістовий модуль 2. Методики проведення соціальних досліджень та прогнозування												
Тема 4. Методи соціологічного дослідження	64	10		20		34						
Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів	26	6		12		8						
Разом за змістовим модулем 2	90	16		32		42						
Усього годин	90	16		32		42						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження	2
2	Тема 2. Програма соціологічного дослідження	6
3	Тема 3. Вибірка	8
4	Тема 4. Методи соціологічного дослідження	20
5	Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів	12

6. Самостійна та індивідуальна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження	14
2	Тема 2. Програма соціологічного дослідження	20
3	Тема 3. Вибірка	24
4	Тема 4. Методи соціологічного дослідження	34
5	Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів	8

7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково (навчально)- дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- презентація з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- проведення соціологічного дослідження у мікрогрупі;

- виготовлення схем, розроблення структурно-функціональних схем різних процесів, комплексів.
- написання есе, творчих завдань тощо.

8. Методи навчання

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

9. Методи контролю

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.

Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів відбувається на підставі наступних критеріїв:

- 1) Правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення теоретичних понять курсу).
- 2) Рівень усвідомлення матеріалу курсу і самостійність суджень.
- 3) Новизна навчальної інформації, рівень використання наукових (теоретичних знань) і правових норм.
- 5) Вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями.

Відповідь студента оцінюється і за формою, тобто з точки зору логічності, чіткості, виразності викладу навчального матеріалу.

“ВІДМІННО” ставиться студенту тоді, коли його відповідь бездоганна за змістом, формою, обсягом. Це означає, що студент у повній мірі з програмою засвоїв навчальний матеріал, викладений на лекціях, в підручниках, володіє знаннями, на практичних заняттях дає чіткі відповіді на поставлені запитання, а також при рішенні завдань показує знання не лише основної але й додаткової літератури, нормативних джерел наводить власні судження, робить висновки, використовує знання з суміжних, галузевих дисциплін, вміє пов'язати вивчений матеріал з реальною дійсністю і легко використовує його для рішення практичних завдань. Мова студента повинна бути логічно обґрунтована і граматично правильна.

“ДОБРЕ” передбачає також високого рівня знань і вмінь. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять, правових норм, невеликі помилки у мові та стилі викладу.

“ЗАДОВІЛЬНО” передбачає наявність знань лише основного матеріалу; студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач.

“НЕЗАДОВІЛЬНО” ставиться, коли студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись у конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

3 семестр

Поточне тестування та самостійна робота			Залік	Сума
Змістовний модуль 1			Модульна контрольна робота	
80			10	100
T1	T2	T3	10	100
20	30	30		

4 семестр

Поточне тестування та самостійна робота		Іспит	Сума
Змістовний модуль 2		Модульна контрольна робота	
85		5	100
T4	T5	5	100
56	29		

Розподіл балів за формами роботи

Тема	Форма роботи									
	Законспектувати тезово	Скласти логічну схему	Скласти 5 тестових запитань	Дослідницьке завдання	Підготувати письмово відповіді	Підготуватися до тесту	Рольова гра	Модульна контрольна робота	Залік	Разом
Тема 1. Організація та проведення соціологічного дослідження	2	2	6	10						20
Тема 2. Програма соціологічного дослідження	2	2	6	5+5+5	2	3				30
Тема 3. Вибірка	2	2	6	9+9	2					30
Модульна контрольна робота								10		10
Залік									10	10
Разом за модулем	6	6	18	43	4	3		10	10	100
Тема 4. Методи соціологічного дослідження	2	2	6	4+4+4+4	2	4	6+6+6+6			56
Тема 5. Прогнозування соціальних явищ та процесів	2	2	6	3			4+4+4+4			29
Модульна контрольна робота								5		5
Іспит										10
Разом за модулем	4	4	12	23	2	4	40	11		100

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
менш 60	F	незадовільно	незараховано

11. Методичне забезпечення

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Загальна психологія» – пакет навчально-методичних матеріалів: плани семінарських, практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модуль-контролю, заліку, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи (див. додатки).

12. Рекомендована література

Базова література

- 1. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник / В.В.Вербець. – Березно. - 2008. – 231 с.**
- Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень / В.В.Вербець.. – Острог, 2001. – 185 с.
- Соціальна експертиза в Україні: методологія, методика, досвід впровадження / За ред. Ю.І.Саєнка. – К.: Ін-т соціології НАНУ, 2000. – 194 с.
- Сурмин Ю.П. Методология и методы социологических исследований: учеб. пособие / Ю.П.Сурмин, Н.В.Туленков.– К.: МАУП, 2000. – 304 с.
- Фаренік С. Логіка і методологія наукового дослідження / С.Фаренік. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.

Додаткова література

- Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований / Г.С.Батыгин. – М.: Аспект-Пресс, 1995. – 286 с.
- Борисова Ю.В. Методологія та методи соціального дослідження / Ю.В.Борисова. – К.: ДЦССМ, 2003. – 216 с.

3. Бутенко И.А. Использование новых технологий при опросах / И.А.Бутенко //Социол.исслед. – 2000. – №10. – С.118 – 124.
4. Бутенко И.А. Организация прикладного социологического исследования / И.А.Бутенко. – М.: Тривола, 1998. – 224 с.
5. Вербець В.В. Соціологія: теоретичні та методичні аспекти: Навч. метод. посіб. / В.В.Вербець. – Рівне:РДГУ, 2005. – 202 с.
6. Городяненко В.Г. Социологический практикум: Учебно-методическое пособие / В.Г. Городяненко. – К.: «Академия», 1999. – 160 с.
7. Михайлова Л.И. Социология культуры: Учеб.пособие / Л.И.Михайлова. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 1999. – 232 с.
8. Основы прикладной социологии / под. ред. Ф.Э.Шереги, М.К.Горшкова. – М.: Интер-пракс, 1996. – 289 с.
9. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження / Н.В.Паніна. – К.: Наук. думка, 1996. – 232 с.
- 10.Сіницький М.Є. Сучасні інформаційні технології у менеджменті соціальної роботи / М.Є.Сіницький // Управлінські аспекти соціальної роботи. – К., 2002. – С. 190 – 241.
- 11.Теорія і методи соціальної роботи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.Г.Семигіної , І.І.Миговича. – К.: Академвидав, 2005. – 328 с.
- 12.Чекотовский Э.В. Графический анализ статистических данных в MS Excel 2000 /Э.В.Чекотовский. – М.: Издат. дом «Вильямс», 2002.– 464 с.
- 13.Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В.М.Шейко, Н.М.Кушнарченко. – 3-тє вид. – К.: Знання-прес, 2003. – 295 с.
- 14.Экспертные оценки в социологических исследованиях. / С.Б.Крымский, Б.Б.Жилин, В.И.Паниотто и др. – К.: Наук. думка, 1990.– 320 с.
- 15.Ядов В.А. Стратегия социологического исследования / В.А.Ядов. – М: Добросвет,1998. – 596 с.